Diskriminacija

Amen achaíaraha tumenge, so hin oda diskriminacija, sar pes latar te ratinel u sar o ombudsmanos Tumenge pomožinela.

Savore letaka le ombudsmanoskere arakhena pre <u>www.ochrance.cz</u> andre sekcija *Životní situace*.

So hin oda diskriminacija?

Diskriminacije hin, kana pes vareko likerel kijo manušen averipnaha, ale o dovoda vaš kada hine zaphende. Kada šaj ačhel andre všelijaka oblasti le dživipnaskere. Kada nane diskriminacija, kana o dovodi vaš o likeriben averipnaha hine čače the goďaver.

Save dovoda vaš o rozďielno ľikeriben zaphenel o diskriminačno zakonos?

rasa, etnicko povodos abo narodnosťa

<u>Diskriminacija bijal etnicko povodos</u> (tiž andre <u>romaňi čhib</u>)

berša

Diskriminacija bijal berša

sasťipnaskeri chiba

<u>Diskriminacija bijal sasťipnaskeri</u> chiba

nabožensko avripheniben (vyznání), svetovo nazoros

štatno priperiben

<u>La Evropejskona uňijakere</u> <u>themutne</u>

pošeripen (pohlaví), khabňipen, roďičovstvos

<u>Diskriminacija bijal pošeripen (pohlaví)</u> **the** Lačhariben andro buťakero pomeros

sexuálno orijentacija abo pošeripnaskeri (pohlavno) identifikacija

<u>Diskriminace bijal sexualno orijentacija</u> <u>the transgenderos</u>

Aver zakona zaphenen te ulaven le manušen the pal aver dovoda – čhib, socijalno povodos, členstvos andre politicka seri the čalavibena, te vareko hin veraduno abo pal kada, savo hino leskero familijakero stavos, save hine leskere povinosťi kije fameľija the aver.

Andre save oblasťi hin e diskriminacija zaphenďi?

buťi, profesija, služebno pomeros, podňikaňis

sasťipnaskero parvariben

členstvos andre profesna komori the andre odbora

ciňiben the službi

socialno zaarakhiben

bešiben

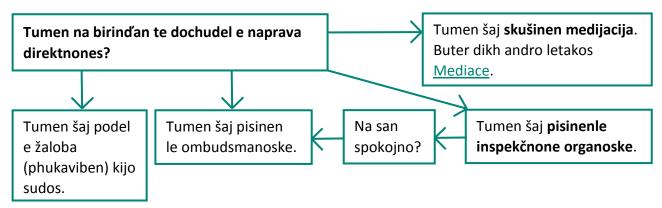

avrisikhaviben

Sar prindžarava, hoj kada hin diskriminacija?

la diskriminacijakero tipos		popisos	priklados
©	direktno diskriminacija	diskriminacija bijal zaphendo dovodos	Zamestnavateľis na iľa le manušes andre buťi, bo kada manuš hin Rom.
1	indirektno diskriminacija	diskriminacija bijal o kriterium abo e praxa, so ča kamukeri hine neutralna	Bijal kada, hoj hin zaphendo, kaj o rikone te džan andre sklepa, na muhle kore manušes andre aklepa.
*	na priiľe pes mište zathovibena	na kamenas pes te prilel zathovibena, so šaj bi phundravelas o drom vaš o manuš, so les hin teštoskeri chiba, kaj te šaj kerel buťi abo te služinel la verejnosťake	O zamestnavateľil na cinďa o polohovateľno stolkos le zamestnancoske, so les chronickones dukhal e duma.
#§!	Obťežovaňis, vareko na del smirom	kana vareko pes ľikerel bibachtales avka, hoj avre manušes thovel tele u kerel vaš leste rušato maškaripen	O učiťeľis angle trieda anel pro asaben la školačka bijal kada, hoj joj paťal Devles.
\Psi	sexualno obťežovaňis	vareko pes l'ikerel sexualnones kavka, hoj avre dženes abo avra džeňa thovel tele abo kerel vaš leste abo late rušato maškaripen	O upruno mangel la zaměstnankiňatar, kaj les te čumidel sakovar, kana jov la del nevo ukolos.
术	palalchudlipen	te vareko trestinel abo kerel avre manušeske goreder podmijenki vaš kada, hoj kada manuš pes ratinelas la dikriminacijatar	O zaměstnavateľis premukhľa la zaměstnankiňa, bo joj pisinďa le buťakere inspektoratoske, hoj o zaměstnavaťelis na poťinel le zaměstnanenge čačuno poťiňiben, aľe poťinel jekheske buter, avreske čineder vaš stejno buťi.
	vareko mangel varekas kaj te diskriminel avre manušes	o upruno chasňarďa avri le telethodes, kaj te diskriminel avre manušes	E manažerka rozkazinďa le personalistaske, kaj te na vičinel pre pohovora le uchazečen, so hine phureder sar 50 berš.
***	vareko kerel opre avre manušes kije diskriminacija	vareko kerel opre avre manušes, kaj te diskriminel tritone manušes	Le khereskero majiťeľis mangel e realitno kancelarija, kaj te na prilel le Romen, so roden o kher.

Sar šaj man ratinav la diskriminacijatar?

Save inspekčnone organoske šaj pisinav?

buťi the zamestnaňis	→ la buťakeri inspekcija	Sar te <u>podel o podňetos kije kontrola</u> tumen arakhena pre <u>www.suip.cz</u> andre sekcija <i>Pracovněprávní vztahy</i> .
školstvos	Čechiko školno inspekcija	<u>Sar te podel skaržišagos</u> , arakhena tumen pre <u>www.csicr.cz</u> andre sekcija <i>Základní informace</i> .
ciňiben the služb	i Čechiko obchodno inspekcija	O podňetos kije kontrola šaj tumen podel prewww.coi.cz andre sekcija <i>E-podatelna</i> .
finančna službi	— Čechiko narodno banka	O podňetos šaj tumen poden pre www.cnb.cz andre sekcija Kontakty – Webové formuláře pro podání.
sasťipnaskero parvariben	krajoskero urados (andre varesave pripadi o miňisterstvos)	Peršo mušinen te podel skaržišagos la špitaľake abo le doktoriske, so kerel buťi pre peskero vast; buter dikh andro letakos <u>Zdravotnictví:</u> <u>Skaržišaga andro zdravotnictvos.</u>

Te oleha na suhlasinen, kale uradi na phenena avri, ko pes skaržinďa. Jon šaj del pokuti u mangel, kaj e diskriminacija pes imar na kerel. Aľe jon na šaj zachuden, kaj pes o došalo premangel abo poťinel love vaš o našaďipen. Kada šaj kerel ča o sudos.

So šaj mangav paš o sudos?

kaj pes e diskriminacija imar na te kerel

kaj pes o došalo te premangel

kaj pes la diskriminacijakere nasledki te thoven het

kaj o došalo te del nahrada vaš o bimajetkovo našaďipen

kaj o diskriminačno spravno rozgiňipen pes te čalavel

Sar pomožinela o ombudsmanos la oferake?

Jov tumen dela god'i, sar te rješinel e situacija:

Jov posudzinela, te kada sas abo na sas diskriminacija u achaľarel tumenge, pre soste hin tumen čačipen.

Tumen šaj mangen la avra sera, kaj te phenel, sar joj kada dikhel, ale o aver sera nane povino te odphenel.

Varekaj šaj o ombudsmanos Tumenge del godi, kaj pes te visaren pro inspekčno organos.

Kana o ombudsmanos zistinela diskriminacija u dela tumenge godi, kaj te podel skaržišagos kijo sudos, šaj Tumenge zprostrekinel bipotibnaskero pravno zaačhadipen.

Jov kontrolinel, te o spravna uradi - inspekčna organa - keren lengeri buťi mištes.

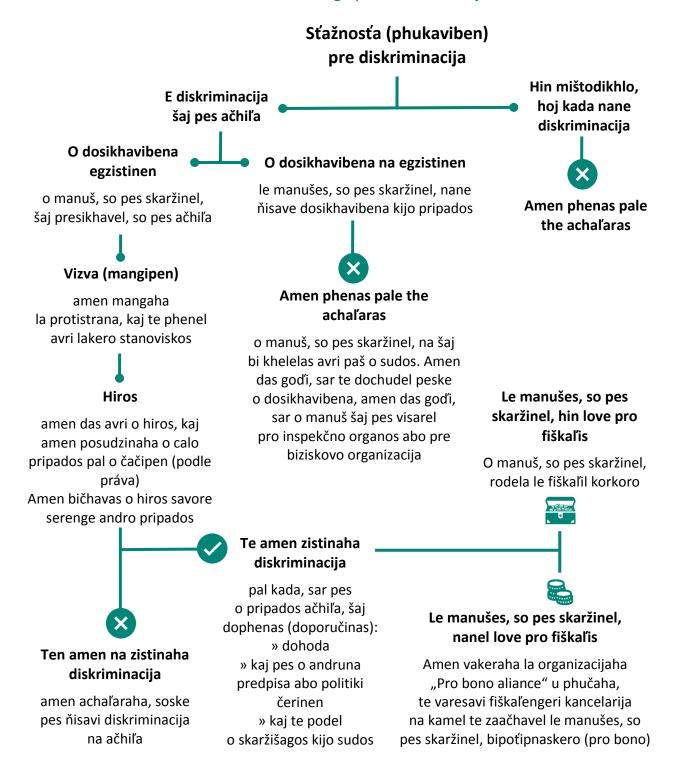
Sar šaj pisinav le ombudsmanoske?

Tumen šaj poden o podňetos pro <u>formularis</u> pre <u>www.ochrance.cz</u> andre sekcija *Diskriminace* – *Pomoc obětem diskriminace*.

Popisinen, aven ajse lačhe, puntošnones, so pes ačhiľa – so hin pal tumari godi diskriminacija.

Zachuden o dosikhavibena(pisomna dokumenta, e-maila, nahravki, kada, so phende avri o švedka the avka dureder).

Sar o ombudsmanos kerel avri o skaržišaga pre diskriminacija?

Kaj šaj arakhav, so o ombudsmanos imar rodkerďa avri the phenďa?

Phenas pre <u>www.ochrance.cz</u> andre sekcija *ESO* (<u>Evidence stanovisek ochránce</u>). Tumen šaj roden "fulltextoha", aľe tiš pal le čačipnaskeri oblasca abo pal jednotliva diskriminačna dovoda.

Abo pre www.ochrance.cz andre sekcija Diskriminace.

Kancelář veřejného ochránce práv, Údolní 39, 602 00 Brno (Kancelarija le čačipnaskere dženeskeri prekal o nipos)

[majos 2020]

www.ochrance.cz | podatelna@ochrance.cz | (+420) 542 542 888 - informačno linka sako buťakero ďives 8:00-16:00